

Bölüm 9

BİLİŞSEL SINIRBİLİM VE YABANCI DİL ÖĞRETİMİ: YABANCI DİL (İNGİLİZCE) ÖĞRETİMİNDE SESLETİM ÖĞRETİMİ ÜZERİNE BİLİŞSEL SINIRBİLİMİN KATKILARI

Murat ÖZÜDOĞRU¹

*‘İngilizce’ nin sesletiminde kesin olan tek şey,
neredeysse hiçbir şeyin kesin olmamasıdır.*

Bill Bryson

GİRİŞ

Bu derleme makalede, bilişsel sinirbilimde, anadili ve yabancı dilde okuma süreci, işler bellek ve fonolojik döngü konularında gerçekleştirilen araştırmalarla ortaya çıkan ‘görece yeni bilgiler’ incelenmiş ve bu bilgiler ışığında, yabancı dil (İngilizce) öğretiminde görev alan başta öğretmenler olmak üzere tüm profesyonellere, sesletim ve okuma öğretimine yönelik ‘alışılmadık’ öneriler tanıtılmaya çalışılmıştır.

SESLETİM ÖĞRETİMİNİN YÖNTEMLER İÇERİSİNDE YERİ

Yabancı dil (İngilizce) öğretimi, öğrencilerde yedi becerinin geliştirilmesi üzerinde durur. Bu becerilerden dördü, ‘makro’ beceriler diye adlandırılan okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerileri, üçü ise ‘mikro’ beceriler olarak adlandırılan ve öğretilen dilin doğası ile ilgili sözcük, dilbilgisi ve sesletim becerileridir.

Yabancı dilde sesletim becerisinin gelişiminin, bilişsel, psiko-motor, dilsel ve etkileşimsel faktörlerden oluşan dinamik bir süreç olması, sesletim öğretimi ve öğrenimini zorlaştıran önemli bir etkendir (Pennington ve Richards 1986:214). Bununla beraber, sesletim becerisi, mikro beceriler içerisinde belki de en talihsiz (!) olanıdır. Bu becerinin öğretimi, işitsel dilsel yöntem ve doğrudan yöntemle beraber önem kazanmış ancak takip eden yıllarda ‘üvey evlat’ (Gilbert 1994, akt. Isaacs 2009: 2) muamelesi görmüştür.

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Maltepe Üniversitesi Eğ. Fak. İng. Öğretmenliği Programı Öğ. Üyesi, muratozudogru@maltepe.edu.tr

mekten kaçınma' temel ilkesine, sesçe benzer sözcükleri aynı derste vermekten kaçınmak da eklenebilir.

KAYNAKLAR

1. Baddeley, Alan (2003). 'Working Memory and Language: An Overview'. DOI:10.1016/S0021-9924(03)00019-4.
2. Bryson, Bill (1990). *The Mother Tongue: English and How It Got That Way*. New York: William Morrow and C., Inc.
3. Costandi, Moheb (2016). *Neuroplasticity, the USA: The MIT Press*.
4. Dehaene, Stanislas (2011). *Beyin Nasıl Okur? Okumanın Bilimi ve Evrimi (2 Baskı)*. İstanbul: Alfa Y. (Ozan Karakaş çevirisi).
5. Günday, Rıfat (2015). *Yabancı Dil Öğretiminde Yaklaşımlar, Yöntemler, Teknikler ve Multimedya Araç ve Materyalleri*. Ankara: Favori Y.
6. Isaacs, Talia (2009). 'Integrating Form and Meaning in L2 Pronunciation Instruction'. *TESL Canada Journal* VOL. 27, NO 1. DOI: <https://doi.org/10.18806/tesl.v27i1.1034>
7. Jensen, Frances E. ve A. E. Nutt (2017). *Ergen Beyni*. İstanbul: Hep Kitap. (Can Evren Topaktaş çevirisi)
8. Kelly, Gerald (2000). *How to Teach Pronunciation*. Malaysia: Pearson.
9. Koob, Andrew (2011). *Düşüncenin Kökeni: Beynimiz Nasıl Çalışır? İstanbul: Alfa Y. (Nilgün Güngör çevirisi)*.
10. Morley, Joan (1991). 'The Pronunciation Component in Teaching English to Speakers of Other Languages'. *TESOL Quarterly*, Vol. 25, No. 3, Autumn 1991. (s. 481-520) <https://doi.org/10.2307/3586981>
11. *New Scientist* (2017). *How Your Brain Works*. the U.K.: John Murray Learning.
12. Pennington, Martha C. ve J. C. Richards (1986). 'Pronunciation Revisited'. *TESOL Quarterly*, Vol. 20, No. 2 (Jun., 1986), (s. 207-22) <http://www.jstor.org/stable/3586541>.
13. Pinker, Steven (2002). *The Blank Slate: The Modern Denial of Human Nature*. England: Penguin Books.
14. Ramachandran, V.S. (2011). *Öykücü Beyin*. İstanbul: Alfa Y. (Ayşe Cankız Çevik çevirisi)
15. Richard-Amato, Patricia A. (2010). *Making it Happen: From Interactive to Participatory Language Teaching: Evolving Theory and Practice*. N.Y.: Pearson.
16. Saville-Troike, Muriel (2012). *Introducing Second Language Acquisition, 2nd Ed. the USA.: Cambridge U.P.*
17. Scott W., Terry (2013). *Öğrenme ve Bellek: Temel İlkeler, Süreçler ve İşlemler*. Ankara: Anı Y. (Çeviri Editörü: Prof. Dr. Banu Cangöz)
18. Walter, Catherine (2004). 'Transfer of Reading Comprehension Skills to L2 is Linked to Mental Representations of Text and to L2 Working Memory'. DOI:10.1093/applin/25.3.315 (2007).
19. Walter, Catherine (2004). 'First- to second-language reading comprehension: not transfer, but access'. *International Journal of Applied Linguistics* Vol. 17, No.1. DOI: 10.1111/j.1473-4192.2007.00131.x (2008).
20. Walter, Catherine (2004). 'Phonology in Second Language Reading: Not An Optional Extra'. *TESOL Quarterly* Vol. 42, No. 3, September. <https://doi.org/10.1002/j.1545-7249.2008.tb00141.x>
21. Wolf, Maryanne (2017). *Okuyan Beynin Bilimi ve Hikayesi: Proust ve Mürekkep Balığı*. İstanbul: Koç Ü. Y. (Ferit Burak Aydar çevirisi)